

Yttrande inför ansvarsprövning av Bildningsnämnden 2022

Sammanfattning

Herrljunga kommuns revisorer har inkommit med en skrivelse, där de omber bildningsnämnden att svara på ett frågebatteri inför den kommande dialogen inför ställningstagandet om ansvarsprövning för Bildningsnämnden 2022.

Skrivelsen gäller den styrning och ledning som bildningsnämnden utövar över bildningsförvaltning och exempelvis vilka resultat och mål som nämnden uppnått under 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-11-03

Skrivelse i ärendet daterad 2022-11-03

Förslag till beslut

Upprättat svar godkänns.

Annica Steneld
Bildningschef

Expedieras till: Herrljunga kommuns revisorer
För kännedom
till:

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsnämnden

Ansvarsprövning 2022

Resultat och måluppfyllelse

- **Vilken bedömning gör nämnden i år av verksamhetens resultat (måluppfyllelse)? Är verksamhetens resultat i linje med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter för verksamheten?**
 - Varje verksamhet arbetar utifrån ett gemensamt kvalitetsarbete med fyra avstämningar per läsår. Utifrån bildningsnämndens mål har varje verksamhetsområde egna målområden vilket årligen redovisas i verksamhetsrapporterna. Överlag är måluppfyllelsen god, exempelvis erbjuds alla barn omsorgsplats inom lagstiftade 4 månader. Utvecklingsområden finns beskrivna i punkten nedan.
- **Vilken bedömning gör nämnden i år av studieresultat/kvalitén inom förskolan, grundskolan och gymnasieskolan?**
 - I förskolan har Herrljunga en god måluppfyllelse, vi erbjuder omsorgsplats inom angiven tid, vi har god behörighet av personal samt specialpedagog riktad till förskoleverksamheten. Enheterna har ett gemensamt fokus på kompetensutveckling inom ett språkutvecklande arbetssätt. Rektorer har en hög nivå av samverkan och det bidrar till en stärkt likvärdighet. Viss samverkan med kooperativen.
 - Pandemin har påverkat grundskolan på flera sätt. Vi såg en ökad frånvaro i samband med pandemin, en frånvaro som är fortsatt hög. Enheterna arbetar strukturerat för en ökad närvaro. Frånvaron påverkar elevernas tillgång till lärarledd undervisning och socialt samspel.
 - Gemensamt för grundskolan är ett ökat antal utredningar av kränkande behandling.
 - Läsåret 21/22 var måluppfyllelse för årskurs 9 låg.

Elever årskurs 9	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13
Genomsnittligt meritvärde (17)	194,1	232	204,8	221,8	221	215,1	192,2	227,3	.	.
Andel (%) behöriga till yrkesprogram	67,3	83,5	71,1	80,6	78,3	84,6	74,7	85,6	88,9	90,4
Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	45,9	75,3	62,9	73,1	73,3	77,9	70,7	80,2	76,7	78,8

- Gymnasiet har över tid en god måluppfyllelse. I enlighet med nationell statistik har gymnasieskolan ett normalt söktryck. Utifrån programutbudet på Kunskapskällan har vi dock behov av en större andel elever. Den största faktorn som påverkar verksamheten är årskullens storlek.
- Grundskolan står inför troliga förändringar då vi ser ett ökat behov av platser i kommunens regi under kommande år.

Ekonomi

- **Vilken bedömning gör nämnden i år av ekonomisk utveckling och resultat? Ligger det i linje med fullmäktiges ekonomiska mål, beslut och riktlinjer? Är nämnden nöjd med måluppfyllelsen?**
 - Anpassningen av budgetramen går enligt plan utifrån det som är planerat 2022-2024 samt resultatet för 2022 som förväntas vara inom rimlig avvikelse från budget.

- **Vilken bedömning gör nämnden avseende kostnader och kostnadsutvecklingen i nämndens verksamheter? Hur ligger den till i förhållande till jämförbara kommuner?**
 - Förskola och grundskola är något mer kostsamma än jämförbara kommuner. Kostnaderna avser främst det som inte kopplas till undervisningen, exempelvis lokalkostnader och särskilt stöd som elevassistenter. Sett till undervisningen ligger kommunen kostnadsmässigt i nivå med jämförbara kommuner och i grundskolan något lågt.
 - Gymnasieskolan har legat lågt i flera år men från 2021 har kostnaderna ökat. Mycket beror på att skolan har ett nuvarande lägre söktryck och därför färre elever som kostnaderna fördelas på.

Styrning, uppföljning och ledning

- **Vilka är de viktigaste mått/indikatorer nämnden följer för att bedöma om verksamheterna sköts ändamålsenligt och kostnadseffektivt samt inom budget?**
 - Ekonomin följs upp med månadsrapporter sex gånger om året samt två gånger om året genom internkontrollen. Tre gånger om året sker även personalekonomisk uppföljning. Uppföljningen sker tillsammans med rektor/chef, bildningschef, HR-specialist och controller. Barn- och elevantalsuppföljning i internkontrollen följer upp budget som tilldelats med volymantal samt hur det jämför sig mot hur volymantalet sett ut under året.
 - Nämndens fastställda mål följs även upp två gånger om året i förvaltningens bokslutsrapporter.
De omfattar:
 1. **Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.**
 1. Bildningsnämnden ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar inkludering och jämställdhet oavsett var i kommunen du bor.
 2. All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar över tid.
 3. Förvaltningens samtliga verksamheter ska vara tillgängliga för alla.
 2. **Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!**
 1. Alla barn och elever ska känna sig trygga och ha en god studiero.
 2. Vi ska ha likvärdiga verksamheter med hög kvalitet.
 3. Vi har en bra samverkan med samtliga förvaltningar för att skapa goda pedagogiska verksamheter – vi arbetar utifrån barnkonsekvensanalyser.
 4. Vi ska marknadsföra bildningsnämndens samtliga verksamheter.
 5. Alla elever har en meningsfull praktik.
 3. **Vi skapar infrastrukturer i framkant och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande.**
 1. Alla elever ska få behörighet till gymnasiets nationella program.
 2. Alla elever ska nå gymnasieexamen för vidare studier eller för anställningsbarhet.
 3. Vi ska erbjuda aktiviteter som leder till studier eller arbete.
 4. Invånare ska erbjudas livslångt lärande och kulturella aktiviteter.
 - **Hur bedömer nämnden att uppföljning och utvärdering av nämndens verksamheter för både verksamhet och ekonomi fungerar idag? Är nämnden nöjd med hur den fungerar idag? Hur hanteras ev. avvikelser?**
 - Det sker sex ekonomiska uppföljningar per år, med årsbokslutet inkluderat som föredras i nämnd. Uppföljningarna är spridda med ett par månaders mellanrum vilket ger regelbundna tvärskådningar av den ekonomiska situationen under året. Eventuella avvikelser rapporteras in till nämnden och hanteras utifrån dialog mellan bildningschef och ansvarig rektor/chef.
 - **Vilka risker har identifierats som mest betydande för Herrljunga kommun under 2022 och vilka åtgärder har nämnden vidtagit för att minska att risken faller ut?**
 - Omvärlden har även haft en större påverkan under 2022. Ekonomiskt ses en riskökning gällande inflation och prisökningar. Ökade priser minskar utrymmet till den pedagogiska verksamheten, exempelvis genom ökade kostnader för skolskjuts.
-

Ärende 4

- **På vilket sätt följs och utvärderas nämndernas arbete med intern kontroll? Vilken bedömning gör nämnden avseende arbetet med intern kontroll?**
 - Två gånger per år sker intern kontroll inom ett antal utvalda områden. I denna uppföljning identifierar nämnden risker, om riskerna har uppstått, och då i vilken utsträckning. De områden som kontrolleras är: representation, volymer, register, myndighetsbeslut, kötid, rättssäkra betyg, skolpliktsbevakning samt modersmålsundervisning.
- **Vilken bedömning gör nämnden avseende personal- och kompetensförsörjning, personalomsättning och sjukskrivningstal inom nämnden? Hur arbetar nämnden med dessa frågor?**
 - Tre gånger om året sker personalekonomisk uppföljning. Här sker en djupare analys kring personalekonomiska nyckeltal tillsammans med rektor, bildningschef, controller och HR-specialist. I dialog sker en utvärdering av enhetens sjuktal och totalt har förvaltningens andel långtidssjukskrivna minskat något. Trots pandemin noterades inga större avvikelser av korttidssjukskrivningar mellan åren.
 - För samtliga verksamheter är det tydligt att tillgång till vikarier minskat kraftigt under pandemin vilket inneburit påfrestningar för befintlig personal i det dagliga arbetet.
 - Vid rekryteringar observeras ett mindre urval på grund av generellt färre sökanden per tjänst.
- **Hur arbetar nämnden med effektivisering inom sina verksamheter?**
 - Översyn av enheternas organisering sker kontinuerligt. Arbetet leds av bildningschef. Detta har inneburit förändring i ledningsorganisationen från läsåret 22/23.
 - Äskanden har skett från kommunens effektiviseringsmedel vilket är beviljat för 2022. Här återfinns effektivisering av skolskjutsplattform, hybridundervisning samt möjlighet till digital modersmålsundervisning.
 - Systemförvaltare om 50% har anställts för att öka förvaltningens förmåga till ett effektivt digitaliseringsarbete.

Framtidsutblick

- **Hur bedöms nämnden ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar inför 2023? Vilken bedömning gör nämnden avseende utvecklingen och utmaningar de närmaste åren?**
 - En svårighet i förmågan att planera verksamheten och att budgetera för denna är statsbidragen. Flera bidrag planeras att ändras/ har ändrats nyligen, vilket skapar osäkerhet. Att planera verksamheten på ett sätt som passar både behov och statsbidragens utformning är en utmaning. Oklarhet i nya/ändrade statsbidrag försvårar även prioritering av satsningar och funktioner inom verksamheten.
 - Skatteunderlaget växer inte i takt med inflationen vilket gör att det finns mindre utrymme till inköp i takt med att priser för material och skolskjuts ökar.

Övriga frågor

- **Vilken bedömning gör nämnden avseende kommunens nya målstruktur och mål?**
 - Det tar tid att implementera nya strukturer och mål. Bildningsnämnd och förvaltningsledning har genomfört två måldagar tillsammans. Den senaste dagen resulterade i att nämndens mål minskade, men att fler indikatorer togs fram för att mer allsidigt belysa målen. Nu är fokus att låta aktuella mål och indikatorer få tid att implementeras i de olika verksamheterna, så de blir mer jämförbara över tid. Arbetet leds av rektor/ chef. Nämndens bedömning är att mål och indikatorer är implementerade under läsåret 22/23.

Vilken bedömning gör nämnden kring nämndens arbete med digitalisering?

- Digitaliseringen är ett ständigt pågående arbete inom hela förvaltningen. Eleverna har 1-1 datorer från och med årskurs 4. Tillgången är god av digitala verktyg även inom F-3 verksamheten.
- Nästa stora område att arbeta med är de nationella digitala proven som ska genomföras inom några år. Inom undervisningen finns det fler områden att utforska, gällande exempelvis digitala läromedel, hybridundervisning och

Ärende 4

Artificiell intelligens som stöd till pedagogens didaktiska arbete. Bedömningen är att basnivån är god, men att nämndens verksamheter båda kan bli mer innovativa och effektiva genom ett fördjupat digitaliseringsarbete.

- **Vilken bedömning gör nämnden avseende elevutveckling/elevunderlag för grundskolan och gymnasieskolan och anpassas verksamheterna efter elevunderlag?**

- Ja, verksamheterna anpassas efter rådande elevunderlag. Över tid så är det främst Gymnasieskolans elevunderlag som behöver stärkas något, även om en befolkningstillväxt gällande barn i 0-20 i sig hade varit gynnsamt.
- Verksamheterna förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola får budget baserat på befintligt barn-/elevunderlag.
- Förvaltningen följer barn- och elevutveckling löpande med hjälp av externa statistikverktyg samt interna system.

- **Hur ser nämnden på lokalförsörjningen för nämndens verksamheter?**

- Lokalförsörjningen ser över lag god ut.
- Flera enheter har renoverats inom närtid och framåt är fokus på kommunens högstadieskola Altorp
- Det finns mark avsatt för en ny förskola i Herrljunga tätorts centrala delar.
- Kulturskolan har behov av utökade lokaler för sin nuvarande verksamhet.

- **Vilken bedömning gör nämnden avseende samverkan/samarbetet med övriga nämnder? Vad fungerar bra? Vad fungerar mindre bra?**

- Nämnden har tagit steg kring ökad samverkan på nämnds nivå med socialnämnden. Fortsatt samverkan pågår mellan socialtjänsten och bildningsförvaltningen, genom flera olika forum.
- Samverkan med tekniska nämnden och stödfunktioner som IT, personal och ekonomi fungerar väl. En förutsättning för detta är en tydlighet i kontaktpersoner som är riktade till verksamheten. Rollerna är tydliga.

Är det något annat som nämnden vill informera/delge kommunrevisionen och som inte omfattas av ovannämnda frågor?